

samme Maade som flere Talere i Gaar og som de to sidste ærede Talere i Dag, nemlig at jeg er Modstander af at faa indført Stats- eller Kommunemonopol for Skolevæsenet. Det forekommer mig, at vor offentlige Skole allerede nu har en ikke ringe Tendens til ved Lejlighed at ytre et bureaukratisk Despoti overfor Forældre, hvad jeg har lært at kende ved nogle Lejligheder, og hvad der er mig i høj Grad usmageligt, og netop af den Grund er det mit Ønske ligesom de tidligere Taleres, at hvilken Ordning man end naar til i Fremtiden, og selv om vi naar en Ordning som Sveriges, hvorefter den offentlige Skoles Undervisning bliver fuldstændig gratis, maa Ordningen ikke blive saaledes, at den tilintetgør den private Skole. Den private Skole maa altid være et Korrektiv til den offentlige Skole. Der bør ogsaa paa dette Omraade være Frihed, saa at Folk, selv om det kun er efter deres egen Mening, at de bliver udsat for Mishandling af det offentlige Skolevæsen, kan gaa andre Steder hen. Det er Følelser af den Natur, som har gjort, at man ude omkring paa Landet, hvor man jo staar ret værgeløs, naar der i en Kommune kun eksisterer een Skole, tidt har grebet til at oprette Friskoler. Det samme gør, at vi i Byerne, særlig i København, har kunnet glæde os ved det store Antal private Skoler. Dette har givet Forældrene Valgfrihed og fuldstændig Uafhængighed af ethvert som helst Skoletyranni, det være sig af offentlige Myndigheder eller en saakaldt Skolering. Denne Frihed har været i meget høj Grad værdifuld for Forældrene, og det vilde være meget uheldigt, om den skulde mistes. Jeg maa derfor udtale det Haab, at man, hvis man i Løbet af de 3 Aar eller maaske i noget længere Tid kom til en Ordning, der kom til at ligne det svenske System, dog ikke hindrede de private Skoler i at eksistere.

Det forekommer mig ogsaa, at særlig begærlige efter hastigt at overtage det Arbejde, som den private Skole gør, vil Københavns Kommune og Nabokommunerne neppe kunne være, for der er noget, der hedder Bekostninger. De private Skoler har efter de Oplysninger, som foreligger, 10,300 Elever, og nu er Udgiften til Københavns Kommuneskoler 102 Kr. pr. Elev,

for Frederiksberg Kommune endnu større, nemlig 109 Kr. 50 Ø., og for Gentofte Kommune vel ikke meget mindre. Hvis Kommunerne med kort Varsel skulde overtage den Gerning, de private Skoler nu gør, vilde de altsaa faa en Merudgift paa godt 1 Mill. Kr. aarlig, og det er dog ikke sandsynligt, at det for dem vilde være saa behageligt. Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds, der ganske vist har nogen Adkomst til at tale paa Københavns Kommunes Vegne, syntes at kunne gaa let til en saadan Konsekvens, men jeg tror dog, at Kommunerne vilde finde det heldigt, finansielt set, at de paa-tog sig i det mindste midlertidigt at udrede 200,000 Kr. om Aaret til Opretholdelse af de private Skoler i Stedet for pludselig at lade Kommunen overtage den private Skoles Gerning. Det forekommer mig, at det offentlige kunde have nogen Berettigelse til, naar man som jeg og saa mange andre Talere ønsker, at der skal være Frihed paa dette Omraade, at ræsonnere saaledes: Vi anser os for forpligtede til at opretholde den gratis Folkeskole, den koster i Gennemsnit saa og saa meget for hele Landet — et halvt Hundrede Kroner pr. Elev —, og den, som holder sig udenfor den offentlige Skole, anser vi os for forpligtede til at yde et tilsvarende Bidrag eller, hvis man ikke vil yde et tilsvarende Bidrag, saa i alt Fald et passende Bidrag, ikke alene for at opretholde denne Frihed, men ogsaa fordi man derved sparer et ikke ubetydeligt Beløb for de offentlige Kasser.

Af disse forskellige Grunde forekommer det mig altsaa, at København har et billigt Krav paa at være sidestillet med det øvrige Land, og af de andre Grunde, jeg har anført, mener jeg at kunne føje min Røst til de øvrige, som har lydt, og anbefale, at man her i Tinget vedtager de foreslaaede Bevillinger, hvorved der fra Statens Side skal ydes et Bidrag paa 200,000 Kr. til de eksamensberettigede Privatskoler i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner.

Jeg vil dertil føje nogle faa Ord om en anden Bevilling, som jeg ikke har været med til at tiltræde, nemlig Bevillingen under Nr. 201: 2,000 Kr. til Professor Friis til Studium og Undersøgelse af For-